

Orth. כשר cégek Budapesten:

Fűszerkereskedők:

של חסד של חסד
Fűszerárak, borok, szilvórium, paradicsom, lekvár, szilva, burgonyaliszt, ecetes-szenc, csokoládé, cukorkák, sütemény, kókusz-vaj, כשר szappan, stb. Legrégebbi és általánosan elismert megbízható beszerzési forrása.

Schlangor Bertalan (volt Keresztény-Országos) Telefon: 126-72. Eladás nagyban és kicsinyben. Megrendeléseket pontosan eszközölök. Megbízhatóságomról fereneciákat a helyi orth. főrabbi nyújt. — Egész éven át כשר sajt és vaj allandóan kapható.

Papper Dezső

orth. כשר של פסח
Fűszerárak, csokoládé, kókuszvaj, szappan, כשר paradicsom, káposzta, ecetes-szenc, burgonyaliszt, szilva, lekvár, bor, szilvórium, üveges csomagolaj legmegbízhatóbb és legolcsóbb bevásárlási forrása. Dob-u. 19. Vidéki megrendelések posta útján eszközöltenek. Egész éven át כשר sajt, vaj, liszt, túró kapható.

orth. כשר של פסח
Fűszerárak, valamint hitközségünk általi Macesz és Maceszliszt elárultóhelyen legolcsóbb árban kapható:
Fischler Gyula
Klauzál-tér 14. szám.
Macesszt és minden fűszerárut hához szállítok.

orth. כשר של פסח
Fűszerárak, csokoládé, káposzta, ecetes-szencia, szilva, kókuszvaj, כשר szappan, hitközségünk általi Macesz-árutás. Megrendeléseket hához szállítok.
Grünfeld J., Kazár-u 7.

orth. כשר של פסח
Fűszerárak, valamint hitközségünk általi Macesz és Maceszliszt elárultóhelyen legolcsóbb árban kapható
Muncsik Gyulánál
Kazinczy-utca 38. Dob-utca sarok.
Megrendeléseket hához szállítok.

Vendéglők:

orth. כשר של פסח
Garantált jöminőségű tejtermékek legolcsóbb forrása. — Ugyanott meleg reggeli, uzsonna, vacsora és az összes hozzávaló legizletesebb sűtemények.
Altmann Sámuel,
Dob-utca 28.

Orth. כשר étkezde
Négyfogásos ebéd 20.000 K.
Ugyanitt egy különbejáratu ucai szoba 3 személy részére azonnal kiadó.
RAPAPORT IZSÁK, Király-u. 8. I. 41.

FRÄNKEL-téle orth. כשר buffet és étterem reggeli, uzsonna, ebéd, vacsora, a legizletesebb házikozt és sűteménykülönlegességek.
Előfizetőknek étlap szerint a legmértékesebb árban.
Budapest, VII., Rombach utca 12.
Telefon: József 123-07.

Borkereskedők:

Orth. כשר של פורים
Fehér 12.000 korona
Édes legfinomabb Vörös bor 14.000 K.
BLAU MIKSA BUDAPEST, VII., DOB-UTCA 32.
Nyitva vasárnap is, éjjel 12 óráig.

UJ BORPINCE!!
Orth. כשר, kitűnő hegyaljai és asztali, fehér és vörös borok legolcsóbb árban kaphatók.
Geczowits Vilmos Klauzál-tér 16.

ארתוד' כשר של פסח
Finom fehér asztali és tokaji borok, prima szilvórium legolcsóbbá kaphatók.
Kiss Adolf borkereskedőnél, Rombach-u. 6.
Pinchehelyiség a Rombach-templom mellett.
10 üveg vételénél hához szállítva. — Vízontelárultóknak árkedvezmény.

Apró Hirdetések.

Hirdetési díjszabás: Minden szó egyszeri beiktatása 1600, vastagon szedett betűkből 2200 korona. Állástkeresőknek 1000. Apróhirdetések felvétele: VII., Sip-utca 10. Jelígis levelek kettős borítékban ugyanoda intézendők. Apróhirdetések csak a díj előzetes lefizetése mellett közölhetők.

Házasság.

FELTÜNŐ szép, orth. nevelésű hűgomat férjhez adnám intelligens szigoruan vallásos emberhez, kinek megfelelő existenciája van. Bővebbet levéleileg. Ajánlatok kettős borítékban „Mazel” jelígere a kiadóba küldendők.

ORTHODOX házból való kimondottan csinos hűgomat, kinek 50 millió hozománya, szép kelegyéje van, férjhezadnám biztos megélhetésű, intelligens, szombatot tartó uriemberhez. — Leveleket „Böldög házasság” jelíge alatt a kiadóhivatal továbbít.

18 ÉVES csinos, intelligens, művelt, vallásos urileány önálló keresettel bír, férjhez megy. Ajánlatokat „Böldög” jelígere a kiadóhivatalba kér.

VIDÉKI városban fűszerkereskedő megmőszülne. Jómódu, csinos fiatal leányok hozzátartozói küldjék leveleiket „Megélhetés” jelígere a kiadóba.

IDŐSEBB intelligens vallásos uri ember, jó családból, elvenne uriaszonyt, esetleg

özvegyet is megfelelő hozománnyal. Érdek. lődést „Myugot Jövő” jelígere a kiadóhivatal továbbít.

HÁZASSÁG céljából megismerkedne fiatal borkereskedő csinos, intelligens, vallásosan nevelt urilánnyal, esetleg benősülne hasonló szakmába. Hozzártartozók teljes című leveleit „Komoly” jelígere a kiadóhivatalba kér. Discretio biztosítva.

NŐSÜLNE önálló 28 éves, vallásos kereskedő, megfelelő hozománnyal. „Jövő” jelígere a Zsidó Újság kiadóhivatalba.

Állást keres.

HOSSZU gyakorlattal intelligens, fiatal urinő, ki gyors, gépirás és könyvelésben jártas, bármily irodai alkalmazást vállal. Leveleket „Gyakorlott” jelígere a kiadóba kér.

TISZTVISELŐNŐ, önálló munkaerő, összes irodai munkákban jártas, szombat megtartásával állást keres. Szíves meg-

keresést „Többévi gyakorlat” jelígere a kiadóhivatalba.

JÓMEGJELENESÜ, intelligens, vallásos urilány megfelelő állás hiányában ari családhöz vidékre is menne gyermekneveléshez, valamint iparművészethez is ért. Jelíge: „Ottbont keresek”.

ARVA zsidó lány bármilyen munkát vállalna. Megkeresések „Arva” jelígere a kiadóba kértetnek.

ELSŐRENDEÜ fehérnemű varró munkát vállal. — Tanít fehérnemű szabást, varrást hozott anyagból. — Jósika-u. 10. IV. 38.

FÉRJMEZ manne 38 éves, vallásos, reprezentáló, független urinő lakással és megfelelő hozománnyal intelligens jómódu kereskedőhöz. Ajánlatok „Biztos Jövő” jelígere a kiadóba kértetnek.

Állást nyerne.

BELVÁROSI női kalapszalomba tanulóleány fizetéssel felvétetik. József-tér 12. Női kalapszalom.

Különléle.

ORTH. CSALÁDNÁL fiatal fiu vagy leány lakást kaphat olcsó áron. Esetleg kosztot is. Moskovitz Jakabné VII. Jósika-u. 10. IV. 38.

ÖZVEGY uriaszony olvállal 3 4 fiatal embert kvártélyra, esetleg koszttra is. Schwarczné, Hájós-utca 26.

ZSIDÓ ÚJSÁG

A MAGYAR ORTHODOX ZSIDÓSÁG HETILAPJA • MEGJELNIK HETENKINT EGYSZER

Szerkesztőség és kiadóhivatal: BUDAPEST, VII., SIP UCCA 10. TELEFON: József 125-90.	Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos: GROSZBERG LIPÓT	ELŐFIZETESI DÍJ: 1 EVRE K 240.000 " " 12 " K 120.000 " " 14 " K 60.000 Postachequekonto szám: 50.791.
---	---	--

Uj szózat, régi tanítás.

A hercegprimás vezetésével 110 közéleti előkelőség manifesztumot adott ki e héten a frankhamisítás ügyében. A nyilatkozat bizalmát fejezi ki a kormány irányában, de a leghatározottabb formában elítéli azt a kalandos pénzhamisítási vállalkozást, a mely annyi bajt okozott már az országnak. A feltűnést keltő szózatnak kormányvédő kijelentése egyrészt, a frankhamisítást elítelő passzusa másrészt támadási pontot nyújtott a különféle pártszempontoknak. A radikális lapok a plutokraták mentési kísérletének minősítik s rámutatnak arra hogy az aláírók között a numerus klauzus arányában zsidók is vannak. Ugyanitt fogja meg az antiszemita sajtó a dolgot. Ugy a fajvédő mint legitimista antiszemita lap teljes harmóniában állapítja meg, hogy az egész egy zsidó machináció. Zsidó machináció szolgálatába áll tehát Magyarország hercegprimása? És ugyancsak zsidó érdekeknek tesznek szolgálatot ama nem katolikus egyházi férfiak, a kiknek a kurzus nem egy intézkedésével való egyetértése fájdalmasan közismert? Az aláírók között találjuk a kurzus gazdasági oszlopainak egy részét, a kiknek „nemzeti” vállalkozásai a zsidó kis existenciák százainak tönkretetését célozták és megdöbbentő sikerrel el is végezték — ezek is zsidó szellemmel megfertőzvék? Mindezt a gyűlölet nem látja s nem akarja észrevenni, különben nevétségessé válna önmaga előtt, ő csak a zsidó aláírókat látja. E tekintetben a numerus klauzus szellemében a legitimista antiszemita organum a zsidók alatt a kitérteket is érti és felvonultatja őket annak illusztrálására „ime ezek a mai keresztény nemzeti irányzatnak harcosai” — de azért keresztény szeretetből a nekik kedveseknek megkegyelmez s nem árulja el, hogy Angyal Dávid egyetemi tanár, báró Hazai, báró Harkányi, Teleszky szintén a zsidóság talaján termettek.

Számunkra a manifesztumot nem az alá-

írók volt vagy jelenlegi zsidó felekezeti teszi figyelemre méltóvá. Nem vagyunk meghatva attól, hogy vagy 8 zsidó szerepel az előkelők között. Nem sajnáljuk azt sem, hogy 14 kitért zsidó vonul fel, egyik szebb pozícióban a másiknál, legfeljebb elgondolkozunk a gólus hatalmán, mely annyi tehetséget és kitűnő erőt von el a zsidóság köréből.

A manifesztumnak értéke zsidó szempontból abban az erkölcsi komolyságban rejlik, amellyel megállapítja, hogy *semmiféle hazafias szempont hangoztatása nem enyhítheti a bűnösök tettét.* Ez tulajdonképpen a legsúlyosabb elítélése azoknak a cselekedeteknek, amelyeket évek óta elkövettek felelőtlen és felelős elemek az erkölcs és a zsidóság ellen. Magyarország kitűnőségei tehát, a hercegprimással és a tudományos akadémia elnökével az élükön a kormányzat szellemében kijelentik, hogy *nem szabad hazafias felbuzdulás jogcímén az általános erkölcsi törvényeket lábbal tiporni.* Mik ezek az erkölcsi törvények? Bölcsseink egyik régi kijelentése szerint a ceremonális törvények csak a zsidóságot kötelezik, ellenben Noé fiaira, tehát minden emberre csak hét törvény kötelező. (שבע מצוות בני נח). E hét előírásban az egyéni erkölcsisegen kívül szerepel a jogrend követelménye, a jogfosztás, a vérontás, a kegyetlenség, az I-tenkáromlás tilalma. Noé fiainak hét előírása ma is az állam erkölcsi alapja. Nem szabad tehát ellenük vétkezni sub titulo hazafiasság. És nem szabad a valláskáromlás vétkét elkövetni azzal, hogy bűntényekben hazafias és vallási motivumokból eredő enyhítő körülményeket látnak egyesek. A manifesztum kikel az ellen és így elítéli a kurzust és ráhelyezkedik a régi zsidó bölcsék állam-erkölcsi alapjára. A zsidóság és Magyarország érdeke, hogy a manifesztum e megállapítása ne maradjon csupán szó, hanem eleven ható erővé váljon hazánk életében.

ei sőt másnapra kell elhalasztani. Az ilyen bejelentést a rendelet értelmében a hitközségi anyakönyvi hivatal ne vegye tudomásul, hanem másnapra való circumcisio terminust állapítsa meg. A mohelnak ezt a szabályzatot jogelvonás terhe alatt meg kell tartani.

Erről az adminisztratív intézkedésről megállapítottuk, hogy egyenesen megejtése és negligálása a Tóra ama törvényének ביום השמיני, amely örök törvényül a nyolcadik napi briszt írja elő. A szent törvénynek önkényes áthágását egy adminisztratív rendelettel összeférhetetlennek tartottuk a hitközség vezetőségének ama oly gyakran hangoztatott elvével, hogy a Sulchán Aruch alapján áll. S valóban, milyen értelme van annak, hogy a brisz szent előírásán, amelyért már Antiochus idején, a hadriánusi üldözések korszakában vértanuhalálba mentek elődeink, az előljárói tekintély megszilárdítására önkényüleg változtassunk? Mit ér az, ha csekélységekben konzervatívek akarunk lenni, az összes törvényekkel felérő milo tekintetében pedig reformerek akarunk lenni? Hiszen erre a Talmudnak igen velős és gunyos megjelölése van שלח ערשתי ויטם בטמאי „meztelenül jár, de sarut hord”? Végül kifejtjük ama reményünket, hogy az egész csak purim

a tiétek legyen, — mondta a rabbi, — de esküdj meg, hogy más bántódásunk nem lesz. Hiszen mit sem vétettünk ellenetek.

— Hallgassa, zsidó; ilyen olcsón nem szabadultok, — bőmbölte a gróf. — Adjátok ki nekem Seligmann Sáraht és családját, ti pedig azonnal térjétek át a keresztény hitre!

— Ártatlanokat kiadni?! Hitüntől elpártolni?! Soha! — felelte a rabbi. Ezzel visszament a templomba, reszkető kézzel kinyitotta a töraszekrény ajtaját és remegő hangon így imádkozott:

— Uram, Izrael mindenható őrzője nyujtad ki e nehéz órában is védő karodat fejünk fölé Ne hagyd el minket. Szemünk, óh Istenünk, most te feléd fordul, hiszen örökké tart a te irgalmasságod és kegyed. Ne fordulj el szolgálóidtól, hanem segítsd meg őket nehéz szorongatásuk ó perceiben!

Míg a rabbi imádkozott, mélységes csönd volt a templomban, a nyomottság bánatos esőndje. Hiszen érezte mindenki, hogy elkerülhetetlen a végzet. Ha csak meg nem hallgatja Isten a rabbi imádságát.

(Folyt. köv.)

tréfa, amelynek érvénye megszűnik purim után.

Purim után azonban kiderült, hogy az előljárói rendelet egész komolyan indult, de purim után vált csak purimi tréfává. Az előljáróság ugyanis egy közleményt tett közzé a neolog hetilapban. Ezt a közleményt senki sem érte, aki nem tudja, hogy erről a Zsidó Ujság irt előzőleg, de talán a nyilatkozat a stilszerűség kedvéért megcsontkítva jelent meg az illető lapban. Mindenesetre elégtétellel olvassuk a következőt: „tudvalevően eddig sem hagyták a felek a circumcisio napjára a bejelentést, de ha kivételesen mégis előfordulna az eset, a hitközség anyakönyvi hivatala tisztában van azzal hogy a brisz milo „bizeman” kell fogatosítani és ez a kivétel legfeljebb csak megerősítene a szabályt, hogy rendes körülmények között legalább is a brisz milo előtt jelentendő be a szertartás időpontja.”

Ha ezt mondja az előljáróság, akkor minden rendben van, mert mégis belátja, hogy a milo, ha nem is — amint ő mondja — „bizeman”, hanem „bizmano” kell végezni. De hát akkor mit jelentett a rendeletben vagy háromszor előforduló „másnapra kell halasztani” — melyik másnapra, a 7. vagy a 9. napra?

Nem fessegetjük a kérdést tovább. Megelégszünk az erkölcsi diadallal, hogy felszólaltunk az ellen, hogy egy hivatalos testület kényszerítse hittestvéreink egy részét ביום השמיני-ra, a szent szövetség megszegésére akár egy napra is. Feltételezzük azt is, hogy a neolog hitközség rabbisága nem is tudott a dologról. Orthodox hitfeleink pedig ebből az esetből meglelégedéssel veszik tudomásul

Az Agudász-Jiszroél és a Népszövetség Tanács.

Az Agudász-Jiszroél svájci palesztina-központjának meghívására, dr. Lewenstein T. erről a témáról érdekes előadást tartott a zürichi izr. hitközség termében. Kifejtette, hogy a palesztinai cionisták által kidolgozott és annak idején a kormánynak átnyújtott, a hitközségek szervezésére vonatkozó törvényjavaslat orthodox

היה בן בני לבן הטי, hogy orthodox hitközségben ביה nem történhetik mégsem intézkedés a brisz miloról a rabbi tudta nélkül, esetleg akarata ellenére.

Az ungvári szervezkedés.

Rendkívül nagy feltűnést keltett Szlovénországban az ungvári hitközség egyik hitközségi szervezkedésére vonatkozó határozata. A szlovénországi orthodox hitközségek központjuk gyanánt a pozsonyi orth. irodát ismerik el, amelynek elnöke tudvalevően Weber Kálmán püstyéni főrabbi. Az iroda szervezete nagyjában megfelel a budapesti orth. központnak.

Működésének megkezdése óta mindig meg kellett küzdeni azzal az ellentéttel, amely már régen megvolt az „Unterland” és „Oberland” között, azaz: Ruszinszko és Szlovénországo között. Az ellentét annyira kiélesedett, hogy a ruszinszko kormányzóság azzal a kéréssel fordult a községekhez, „akarnak-e a pozsonyi irodához tartozni vagy külön irodát kívánnak-e”. Az ungvári hitközség egyhangú határozatában értelmében átirattal fordult a hitközségekhez, hogy a kormányzóság leiratára azt válaszoljanak, hogy ő nekik nem kell semmi féle iroda, mert egy külön hitközségi szövetségbe akarnak tömörülni.

A határozatnak mindenesetre a pozsonyi iroda ellen irányított célzata van. Először azt hitték, hogy cionista befolyásra hozták a határozatot, de hírlapi polemia folyamán kiderült, hogy az ungvári hitközség elnökkel choszid tagjai is mellette vannak a hitközségi szövetség elnevezésének. Sőt az ungvári főrabbi, Grünwald Ábrahám kimondta, hogy mivel Ruszinszkoiban neolog hitközség nincs, a hitközségek osztályozása olyan mint például Lengyelországban, azaz: a hitközség egészen ortodox lehet, ha nem is tartozik az orthodox iroda alá. Tekintettel arra, hogy Spira Chajim Eleozor munkácsi főrabbi is ellene van a pozsonyi irodának több mint valószínű, hogy Ruszinszko szaka a pozsonyi központtól. Hogy az ungvári szervezkedés milyen formában kialakulni, ezt természetesen csak a jövő fogja megmutatni.

szempontból teljesen elfogadhatatlan már csak azért is, mert a javaslat az egész oktatásügyet a Waad Leumi (zsidó nemzeti tanács) hatásköré utalja. Mitsem ér — mint az előadó — hogy a Kasruszok a rabbinátusnak vannak tartva, ha az ifjuság nevelését fanizáltatik. Lehetetlen különv

A másik táborból.

— Saját tudósítónktól. —

— Irodai elnökség. — „Menjenek Galiciába.” — Mit esznek a menzán? — Sopánködö tanítók és legró főzsdések. — Buda, Pest és Palesztina. —

A lapunkban többször kifejtett álláspontunk értelmében néha-néha egy pillantást vetünk a másik táborba is s a neolog hitközségekben előforduló eseményeket regisztráljuk.

A neologianak vidéki hitközségeiben — úgy látszik — teljes a letargia és a közömbösség. Egy-egy nőegyleti bálon kívül sok helyen nem igen nyilatkozik meg még neolog értelemben vett felekezeti élet sem. A pesti és a budai hitközség abszorbeálja az összes erőket. Egyelőre az a legfontosabb kérdés: ki foglalja el Mezei Mór örökét, ki lesz az országos iroda elnöke?

Komoly jelöltként pertraktálják dr. Lederer Sándort, aki az irodai elnökség mellett természetesen a hitközségi elnökséget is magartaná

A viszonyok ismerői mondják, hogy titkos választás esetében az elnök megválasztása nagyon is kétséges. E hangulat tükröződik vissza a most megjelent új havilapban, amely több helyen rendkívül élesen támadja a hitközségi elnököt. Orthodox szempontból érdemes a megemlítésre, hogy a legvehementebben kikel ama zsidótlanság el-

len, amely az elnöki mellszobor felállításával megcsufolja a zsidó felfogás szellemében értelmezett tizigét.

Az új folyóirat többször hivatkozik a Zsidó Ujság közleményeire. Megírtuk, hogy az orth hitközségi választási küzdelmek alatt nem hangzott el az ellenzékiek ellen az a csúf antiszemita kiszólás: „Menjenek Galiciába” mert ezt az antiszemita frázist csak a neolog lap találta fel olvasóinak. Az újlap kérde a Zsidó Ujságot: kire gondolta ezt a kijelentést, mert hisz ő is neolog lap? A kérdés természetesen csak retorikai és mi ezért egy retorikai ellenkérdéssel felelünk: „ha tudja, kire gondolunk, minek kérde?”

Evvel kapcsolatban felemlítjük, hogy a Zsidó Ujság az Omike menzáról írván kiemelte az intézmény kitűnő voltát és sajnálatát fejezte ki azon, hogy אין בודקין לנו אף בודקין אף בודקין אף בודקין a rituális gondosság sok kívánnivalót hagy hátra. Az Omike vezetősége lapunkhoz intézett nyilatkozatában a rituális teljes megbízhatóságát hangoztatta. Mi azt neolog szempontból beállítva akceptáltuk. De most jön az új lap s határozottan állítja, hogy legutóbb

ענין פסח Husvéti árut

ismét készít ez évben az ismert kitűnő minőségben, szigorúan rituális előírás szerint

Schreiber Simon
az egri főszertelendő főrabbi ur felügyelete alatt

FRANCK HENRIK FIAI R.T.

LEVELEZÉSI CIM:

BUDAPEST VI., NAGY JÁNOS-U. I.
TELEFON: 129-19. FŐPOSTAFIÓK: 210

Pályázat.

METSZŐI-ELŐIMÁDKOZÓI ÁLLÁS.

A nyirmihálydi orth. hitközségnél előimádkozó metszői állás azonnal betöltendő. Fizetés természetben és lakás kéréssel, schechita megegyezés szerint. Utaköltség megválasztottak térítendő meg. Rózsa Jenő hitközségi elnök.

még neolog szempontból sem megfelelő husárut használtak.

A nagy hitközség pénzügyileg állítólag jól áll, de hivatalnokai és tanszemélyzete telve van panasszal. Amikor a multkor az oktatók egy küldöttsége az illetékes előljárónak elpanaszolta mostoha sorsát, ez szabadművesi volta dacára azt az antiszociális kijelentést tette — az említett lap szerint, — hogy még rosszabb dolguk van a főzsdéseknek, akik ledobják magukat a negyedik emeletről.

A budai hitközségben a lezajlott választás után még feszült a helyzet, de az egymással szembeálló pártok európai harcmódora kiállja a kritikát, mintahogy a vezetőség is az intelligencia rétegéből került ki. A hitközség két újítást hozott be, amely szokatlan volt eddig a neolog hitközségekben. Elsősorban aktív és passzív választói jogot adott a nőknek, másodsorban 10 millió koronát adományozott hivatalosan a cionista földvásárlás céljait szolgáló Keren Kajemesz céljaira. Mivel a budai hitközség antipódusa a pestinek, az utóbbi konzervatív voltára hivatkozva meglagadta a női emancipációt. Valószínűleg ez volt az oka Keren Kajemeszre való templomi adományozás betiltására. Bár némelyek szerint a Keren Kajemeszre való snóderolás betiltása azért történt volna, mert az egyik előjáró összeveszett egy cionistával s így haragjában a Keren Kajemeszen bosszulta meg magát és íratott egy rendeletet, amely ugy kezdődik, hogy „az előjáróságnak tudomására jutott az ilyen célra való adományozás”, tehát eltiltja. A cionisták lapja ezzel szemben közli az 1920. szeptember 7-i erre vonatkozó engedélyt és lehetetlennek tartja, hogy amit az előjáróság öt évvel ezelőtt megengedett, erről most úgy beszél: „tudomásunkra jutott” és amit akkor megengedett, azt most eltiltja. Hát majd kiderül, hogy vajjon a hitközség a misnai szabályzatra hivatkozik-e, vagy arra, hogy a Keren Kajemesz-t nem tartja elég konzervatívnak. Egyébiránt azt beszélnek, hogy a hitközség a Keren Kajemesz helyett konzervatívizmus dokument-

tálására az Agudasz Jiszroelnek ugyancsak palesztinai célokra szolgáló Keren Hajisuv alapjára fog összegeket juttatni. Szóval Pest és Buda versengéséből nyerni fog Erec Jiszroél. Ha ez így lesz, akkor ez a versengés kiemelkedik majd a kicsinyes községgpolitikai szürkeségből, ami mindenestre kívánatos.

A zsidó kézműipar.

A zsidó kézműipar az utóbbi időben fejlődésnek indult. A németországi zsidóiparosok központi egyesülete május havában közgyűlést fog tartani és ezzel kapcsolatosan kiállítást rendez kizárólag zsidó mesterek, segítők és tanoncok munkáiból, hogy ezzel is dokumentálja a világ előtt, miszerint a zsidóban is megvan a rátermetség az iparságra és hogy csak más tényezőkön mulik, ha aránylag kevesebb a zsidó iparos, mint a zsidó lakosság percentszáma. A fent említett egyesület most felhívást bocsátott ki a német zsidóvallású iparosokhoz, hogy a zsidó ifjuság számára tanonedllásokról gondoskodjanak. — A zsidó iparos — mondja egyebek közt a felhívás — tartsa becsületbeli kötelességének, hogy zsidó tanoncok kiképzése útján bebizonyítsa, miszerint a zsidó iparos, ami a munkaképességet illeti és az ipar fejlesztésére vonatkozó akaratot, miben sem különbözik másvallású pályatársaitól.

Ehhez nincs mit hozzátenni. Ma, mikor a kereskedelmi pálya már alig nyújt a fiatalságnak megélhetési lehetőséget, fiaink pályaválasztásánál fokozottabb mértékben kellene az iparospályára gondolni. A nehézségek csak abban kulminálnak — amit a felhívás nem említ — a szombat megtartásának kérdésében. Sajnos, úgy van, hogy sokszor a zsidó iparosok sem a szombat megtartásának hangoztatásában látják a zsidó ipart s hogy a zsidó szülők, akik

gyermekük lelki üdvével törődnek, épen ezért inkább a kereskedelmi pályát választják számukra, amely mégis megtarthatják a szombatot. Helyénvaló lenne tehát, ha a zsidó iparosok központi egyesülete ebben az irányban is figyelmeztető szavakat intézne tagjaihoz.

Persze, az ilyen intő szókra sokszor azt kapjuk válaszul a zsidó iparosok köréből, hogy ilyen esetben a zsidó munkaadók a zsidó munkásoknak csak kevés vagy semmi munkát adnának. Noha ez a körülmény még nem jogosítja fel a zsidó munkásokat a szombat megszenteltetésére, mégis — ha jogosult az említett szemrehányás — súlyosan érinti a zsidóságot.

A központi egyesület felhívását a következő hozzátdalásokkal ajánlja az Israelit az érdekeltek figyelmébe: Először is kötelessége minden zsidó munkaadónak, hogy elsősorban zsidó munkásokat foglalkoztassanak, mert ezek kétszeres nehézségekkel küzdenek, azután meg magától értetődő kötelessége a zsidó iparosnak, hogy szigorúan tartsa meg a szom-

כשר orth. Pótkávé

Rádió pótkávé

a előírásoknak szigoru betartásával, tisztán nemesített cikóriából készült, kiváló minőségű és a legnagyobb rabbi-kapitások nyilatkozata szerint — rituális szempontból — a legmegbízhatóbb orth. kávé gyártmány, mely minden más gyártmánnyal szemben előnybe helyezendő

Megrendelhető: Paskusz Károly Csorna és az ORIENT pótkávégyár R.-T. Rádió-pótkávé osztályánál, Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. szám.

Általánosan elismert! Referenciát a helybeli orthodox főrabbi nyújt. Vidéki rendelések pontosan eszközöztetnek.

AMSZEL SIMON,
VII., Dob-ucca 28.

Burgonyaliszt, kakao, ecet-essencia, szilva, skappan, paradicsom, porcukor, csokoládé, macsesz és macseszliszt ösz-szes fűszerárak a legolcsóbb gyári árban kaphatók.

כשר פסח

batot. És végül emberi és zsidó kötelessége a zsidó lakosság által támogatott szombatot tartó mestereknek, hogy a zsidó fiatalság számára szombaton munkaszünetes tanoncellásokról gondoskodjanak, hogy ily módon nem csak a zsidók iparát, de a zsidó ipart is fejlesszék és érvényre juttassák.

A zsidó ifjuság megszervezése.

Örömmel olvassuk nb. lapjában a Tiferesz Bachurim egyetelk lelkes mozgalmát, mely egy országos szervezet létesítését szorgalmazza. Részünkről egy ilyen országos szervezet, mely természetesen csak egy כנסת lehetne, örömmel látnánk és lehetőségeink szerint támogatnánk.

A már hetek óta megjelenő cikkekben olvasunk egy általános kívánságról, láttuk az egyes egyetelk lelkes megnyilvánulását, egyes pontokról is hallottunk, de sajnálattal kell konstatálnunk, hogy konkrét indítványokat vagy célszerű eszmét, mely egy országos szervezet létjogosultságát indokolná, nem tapasztaltunk.

Mert vizsgáljuk csak meg közelebbről a dolog lényegét: Egy országos szervezetről van szó, mely hazánk összes Tiferesz Bachurim egyetelk egy szövetségbe tömöríténé. Avval, hogy egy Tiferesz Bachurim egyetelknek mik a céljai és mi a programja, úgy hisszük, hogy mindnyájan tisztában vagyunk Hisz min-

Orth. bor של פסח

Kizárólag legfinonabb fajborok, ugyszintén hegyaljai szomorodni borok dus választékban, továbbá prima szilvorum, törköly és seprúpállnka a legolcsóbb árban. — Kivánatra házhoz is szállitok.

Fisch Jakob
VI. Vasváry Pál u. 5.

(Saszchevra Talmud egyetelk házhban) Alapított: 1901 évben.

den egyetelk már a megalakulása által tüzi maga elé célját, amely szerintünk: az orth. ifjuság vallásosságának ápolása és mélyítése; az iskolából kikerült ifjaknak a lehetőséget megadni szent tanokkal való megismerkedésre, a jesivát elvégzetelknek annak tovább tanulására.

Itt egy általános országos célról és munkaprogramról kell hogy szó legyen, az egyetelk lokális céljain kívül.

Úgy hisszük, hogy egy országos szervezetnek már a megalakulása előtt kell, hogy legyenek oly általános szempontjai, oly közös érdekek és munkaprogram, hacsak általánosságban és vázlatban is, mely az egyetelket erre indítaná és a szervezet létjogosultságát megadná. A megalakulás előtt nemcsak a lelkes kívánság hangoztatása, hanem azon okok kifejtése is szükséges, melyek ezen óhajtt létrehozták. Főbb irányelvek kellene előbb, melyek egy részletes vita tárgyát képezhetnék, és a szervezet célját és munkaprogramját megadnák.

Teljesen oszttanánk a budapesti

testvér-egyetelk azon nézetét, hogy egy részletes program még korai lenne, de szerény véleményünk szerint, még általános vitát sem láttunk. Az, hogy szervezetünk a Tomche Jesivosz vagy más egyetelk függvénye legyen, még vita tárgya sem lehet.

A tisztelt szerencsi hozzásszó nézetét oszttjuk, egyetelknek valóban az orth. ifjuságnak a vallásosság és szent tannak való megtartása és megmentése, a legfőbb problémája és feladata. De a fent kifejtettekben már kimutattuk, hogy minden Tiferesz-Bachurimnak ezen cél elérése az alapfeladata. Egy országos szervezet által szó lehet ezen feladatban való egységes eljárásról.

Szerény véleményünk szerint egy országos szervezet munkaprogramját képezhetnék:

Országos jellegű, de minden egyes Tiferesz Bachurim-ra érvényre bíró alapszabályok elfogadtatása. — Esetleg az orth. illetékes faktorok által.

Ezáltal magától adódik a helyzet, az összes egyetelknek a főbb pontokban való egységes eljárásra. — Ezek között először is természetesen

Értesítjük tisztelt vevőinket, hogy kizárólag SKREK-éle füstölthus-gyártmányok

a főváros következő helyein kaphatók:

- Mandl Eliás VII., Garay-ucca 48
- Klein Vilmosné VII., Telek-ter 1
- Büchler és Szántó VI., Klauzál-u. 32
- Grosz Béla VIII., Telek-ter 8
- Fränkel Ignác VII., Rombach-u. 12
- Muncsik Izidor VI., Vörösmarty-u. 25a
- Eisenberg N. Újpest, István-ut 27
- Klein Abraham VII., Péterffy-Sándor-u. 37
- Ehrenfreund Eliás VII., Wesselényi-u. 13
- Weisz Dezső VII., O-ucca 1

Gyár és főüzlet:
VII., Dob-ucca 27. sz. Telefon: József 124-17

a hazafiasság és a vallásosság kiemlélyítése, az orth. ifjúságnak a vallásosságnak való megtartása vagy megmentése. — Oly módozatok szükségesek, melyek az ifjakat a szigorú vallásosságra ösztönöznék.

Feladata az országos szervezetnek a hazai össz-orth. ifjúságnak ily egyletekbe való tömörítése. Habár tudunkkal már nagy számban működnek Tiferesz Bachurim egyletek, még mindég sok azon hitközségek száma, hol az ifjúság még nem áll feladata magaslatán.

Az egyes egyleteknek biztosítandó a szabad fejlődés lehetősége. Habár indítványunk talán furcsán hangzik, indítatva érezzük magunkat erre, mert jóllehet hitközségeink zöme örömmel látja és támogatja működésünket, vannak oly hitközségek, hol egyleteink szabad fejlődése állítólag a hitk. anyagi érdekébe ütközik.

Ez biztosítandó esetleg az orsz. iroda által.

Egy egységes tanulási rend üdvös lenne; miként a felvidéki, az ausztriai és a németországi ifjúság „Jugend-Gruppe“-ja, mely „יהודים“ tanul, itt is célszerű lenne egy egységes tanulás, ha nem is „יהודים“ Ez különösen az utazó és kereskedő ifjúságnak adna lehetőséget a folytonos tanulásra. Ezzel kapcsolatban szó lehet egy halachikus folyóiratról is, mely a tanulási anyag megvitatását tenné lehetővé.

A szociális problémák is megvitandók.

Ezen indítványaink lennének vázlatban az országos szervezet alapjai és a részletes vita problémái s szerény véleményünk szerint ezek adnák meg létjogosultságát az országos szervezetnek.

Megjegyezzük, hogy egy hosszú újság-vita céltalan lenne.

Érdeklődéssel várjuk a budapesti testvér-egylet kezdeményező lépéseit.

A bonyhádi
Tiferesz Bachurim Egylet.

Butorolcsóság

Egyszerű és műbutorokban hálók, ebédlők, szalóngarnitúrák, matracok, seziólok, könyvtáberendezés.

RÉSZLETRE IS!

Klein D. Kisdiofa-u. 16.

Történelmünkől.

A taníták korszaka. Rabbi Jochanan ben Zakkáj. (Folytatás.)

Jochanan és tanítványai megsíraták a nagy nemzeti szerencsétlenséget, de a mester hamar megembelelte magát és ünnepélyes hangon így szólt tanítványaihoz:

— Fiaim! Izrael állama, Izrael temploma elpusztult, de azért ne essünk kétségbe. Mert egy dolgot megmentettünk: Izrael Tóráját! Jóllehet megaláztattunk, nem törünk meg addig, amíg Juda zászlaját, a szent Tórát, I-tenbe vetett bizalommal a magasba emeljük és diadalal a világ minden tájára visszük.

Csakhamar Szanhedrint is alapított Jochanan Jábne városában és ennek ő volt az elnöke mindaddig, míg Gamliel, Hillel unokája, az erre a méltóságra szükséges életkort és képesítést elérte. Rabbi Jochanan felruházta ezt a Szanhedrint azzal az egész hatáskörrel, amellyel előbb csak az a Szanhedrin bírt, mely Jeruzsálemben, a Templomnak ugynevezett termésköcsarnokában ülésezett. Ezzel gyakorlati érvényt szerzett rabbi Jochanan annak a fenséges gondolatnak, hogy mint egyáltalán az egész zsidóság élete, úgy a Szanhedrin illetékessége sincs bizonyos területhez vagy helyiséghez kötve. Ennek az elvnek érvényre juttatása volt az a tett, mely megmentette a zsidóságot, különben az állammal és a Templommal együtt ez is megsemmisült volna a füsttölgő romhalmaz alatt. De ilyen gondolat csakis a Hillel iskolájából kikerült férfiú lelkéből sarjadhatott. Éppen ő, Hillel, a született babilonai, nem esett abba a tévedésbe, hogy a zsidóság Jeruzsálem és a Templom nélkül már nem maradhat fenn. Ez a nyitja annak is, miért voltak Hillel tanítványai amellett, hogy a várost adják át a rómaiaknak.

Rabbi Jochanan még előadásában is alkalmat keresett, hogy dicsőítse a békét. Egyszer mondta: A Tóra tiltja, hogy oltár építésénél fémből való szerszámokat használjunk. Mi-

ért? Mert az oltár a béke szimbóluma, a vas, a fém ellenben a háboru szimbóluma. Nem méltó a háboru még arra sem, hogy a béke létesítésénél mint pusztá eszköz szolgáljon. A jótékonytágot illetőleg pedig ezt mondta: — Jót cselekedni tetszőbb az Ur előtt, mint áldozatokat bemutatni. Még a pogánynak is bünbocsánatot hoz, ha jót cselekszik.

Békeszerető és barátságos modorával rabbi Jochanan még politikai vonatkozásban is némi kedvezményt biztosított hitsorsosai számára a római hatalmasságoknál. Szelid szeltemben való működése eredményezte továbbá azt is, hogy a külföldi zsidók is, akik Rómában, Görögországban, Egyiptomban vagy parthus országokban laktak, alávetették magukat a jábnei Szanhedrin utasításainak és döntéseinek. A zsidók tehát, minden szétszóródottságuk ellenére is, bizonyos szervezetségben voltak, melynek összetartó ereje a Tóra és az i-teni tan ama szelleme volt, mely Jeruzsálem és Cion helyett most már Jabneből áradt szét a világra. A zajos állami élet helyett valami csöndes, de annál bensőségesebb élet fejlődött ki.

(Folyt. köv.)

UJ BÖRPINCE !!

Orth. כשר, kitűnő hegyaljai és asztali, fehér és vörös borok legolcsóbb árban kaphatók.

Geczowits Vilmos Klauzál-tér 18.

Aut. orth. izr. hitközség
rabbisága felügyelete alatt
Sel Peszach

pörkölés és őrlés kizárólag
Grünwald pörköldében

IX. Gyep utca 26. Tel: j. 23—89.

Smüre-liszt főrabbiágunk felügyelete alatt helyben készített Smüre-lisztből körülbelül 180 kg-ot eladunk, melyet esetleg posta útján szállítunk. — Azonnali megrendelések alatti címre küldendők.
Szombathelyi aut. orth. izr. hitközség előjárósága.

Hajszálakat hölgyek arcáról, karjáról végleg kiirtja felelősséggel

Pollák Sarolta

Andrássy-ut. 38. II. e. „MIRACULUM“ hajlítóeszközök

Szépségápolás. Szemöcirtsas.

HIREK.

(A soproni főispán a felekezeti igazgatások ellen.) Az „Ébredő Magyarok Egyesülete“ az utóbbi időben Sopronban gyűlést rendezett, melynek napirendje a zsidók ellen való gyűlölet volt. Simon Elemér főispán erre értésére adta a rendőrségnek, hogy ő mindennemű felekezeti igazgatás ellen van és ezen fel fogását dokumentálandó, Sopron városának tiszteletbeli ügyészévé nevezte ki dr. Weiler Béla zsidó vallásu ügyvédet. Benkő Géza, a soproni ébredők vezére, a legutolsó törvényhatósági bizottsági ülésen szövé akarta tenni ezt a kinevezést, de az erélyes főispán ezt nem engedte meg, arra hivatkozván, hogy az ilyen kinevezések az ő rendelkezési jogkörébe tartoznak, ezek miatt ő senkinek sem felelős, tehát diszkusszió tárgyává sem engedi tenni. Benkő erre azt válaszolta, hogy akkor „más helyen“ fogja véleményét nyilatkoztatni. A soproni ébredők csakugyan tartottak is Weiler kinevezése ellen tiltakozó gyűlést, de ez meglehetősen siralmas lefolyásu volt. Mert hát Sopronban fogyóban vannak az ébredők, vagy mint Dunántul mondják: legyarápodnak.

(Sirköavetés Pápán.) Mint onnan nekünk írják, Adár 21-én avatták fel Link Mózes egyleti rabbi משה לינק sirkövét. A kegyeletos aktuson a hitközség előjárósága, a Chevra Kadisa, Siur-Chevra és az Ec Chajim-egylet képviseltette magát. Az avató beszédet Pressburger Mihály dajon mondta, megható szavakban emlékezve meg az elhunyt rabbi kiváló érdemeiről. A temetőben megjelenteket még a zuhogó eső sem tartotta vissza attól, hogy a sirköavató beszédet végighallgassák. Ez alkalommal megemlítendő, hogy a hitközségi előjáróság különösen petig Breuer Lázár elnök nagy megértést tanusított az elhunyt rabbi családja iránt és hátramardottjait is támogatja.

(Palesztina a legnagyobb zsidó bevándorlási ország.) A cionista Palesztina Exekutiva statisztikai osztálya táblázatot tesz közzé, melyből kitűnik, hogy az elmúlt évben valamennyi ország között zsidó bevándorlás tekintetében Palesztina vezet. Mig ugyanisfaj 1925. június 30-ával végződött jelentési évben az Egyesült Államokba 10,392 zsidót engedtek be, addig ugyanezen idő alatt Palesztinába 29,142, tehát csaknem a háromszorosa vándorolt be. Az Argentiniába bevándorolt zsidók számat

ugyanezen időszakban 7800-ra, a Kanadába bevándoroltakét pedig 4200-ra becsülik. Ami a zsidóknak a többi lakosokhoz való percentuális arányát illeti, Palesztina ebben a tekintetben is az első helyen áll. Az 5682. év végétől (1922. okt.) az 5685. év végéig (1925. okt.) 52,754-el szaporodott Palesztinában a zsidóság. 1924. október havában a zsidók száma 85,312 volt, 1923 októberben 93,390. 1924. októberben 109,977, végül 1925. októberben 138,066. Ebben az időpontban a zsidók száma az összlakosságnak már 16,5 százaléka, míg Lengyelországban 12,9 százaléka. Ami pedig a zsidók abszolút számát illeti, Palesztina az illető táblázatban a 14. helyen szerepel.

(A Miskolcon épülő Jesiva-Bész-Hamidras) és az ezzel kapcsolatos bocher-internátus befejezéséhez közeledik. A miskolci jesiva növendékei, a maguk részéről is hozzá akarván járulni ahhoz, hogy a Bész-Hamidras és a nekik majdan ott-hont nyújtó internátus mihamarabb elkészüljön, ennek javára — mint nekünk Miskolcraól jelentik — két estén át előadást (purimi játékok) rendeztek, melynek egész jövedelmét a nemes célnak engedték át. Első este az Erzsébet-iskola hatalmas dísztermében, második este a miskolci főrabbi Bész-Hamidrasban játszottak és mindkét este óriási közönség nézte és élvezte végig a bocheroknak a megszokott nivó fölé magasán kiemelkedő purimi játékát.

(A pozsonyi főrabbi békeszözata.) A pozsonyi hitközségi választásnál a legutóbb — mint annak idején jelentettük — a cionista szervezettü párt győzött, de nem foglalhatta el a vezetést, mert megpeticionálták a választást. Azóta a két párt rendkívül nagy elkeseredéssel áll egymással szemben. Az áldatlan helyzetet felismerve — mint Pozsonyból írják — a pozsonyi főrabbi Zajin Adar hitszónoklatában lelkükre kötötte a pártoknak a kibékülést. A nagyhatású beszéd folyamán képen most komoly megbeszélések indultak meg a béke helyreállítására.

(Házasság.) Hartstein Lajos, az Orth Központi Iroda elnökeinek leánya, Berta f. hó 17-én délután 2 órakor tartja esküvőjét Bpsten a Kazinczy-uccai orth. templom udvarán (Dob-u. 35) Schwarz Mór nyíregyházi nagykereskedővel.

(Jótekonycélu Purimjáték.) Mint tudósítónk értesít, a nyír-lugosi ifjúság az ottani Chevra javára Nyírlugason és Nyíraczádon purimjátékokat rendezett. A két előadás keretén két millió koronával gyarapította a szent egylet vagyonát.

(Dajon választás.) Nagyváradról jelentik a „Zsidó Ujságnak“: A nagyváradi orth. hitközség folyó hó 7-én a dajeni állásra egyhangulag Blum Mór rabbit választotta meg, aki R. Amram a בית שריים című mű híres szerzőjének fia és veje a nagynevű kisvárdai főrabbinak. Eddig a miskolci orth. hitközségnél működött és az ottani szefárd hitközségnél üresedésben lévő rabbi állás teendőit is ő végezte. Nagy várakozással néznek működése elébe.

(Palesztina villamosítása.) Mint lapunknak Jeruzsálemből jelentik, lord Plumer főkormányzó a napokban aláírta a Ruthenberg-vállalat engedélyét Palesztina villamosítására. Ezzel az aláírással a Palesztina Electric Corporation, melynek alapítókéje egy millió font sterling, megkezdheti működését és Palesztinának hajtó erővel való ellátása új korszak előtt áll.

(A miskolci zsidó kórház javára.) Miskolcraól írják lapunknak: „Az épülő Miskolci és Felsőmagyarországi Zsidókórház tető alatt áll. Az épület befejezéséhez azonban óriási tökékek szükségesek. E cél érdekében Abaujs ántó és vidékének társadalma nagy estélyt rendezett. A Miskolcraól Abaujszántóra rándult vendégek közül kiemelendő Dr. Altmann Ignác főorvos, akinek a kórház felépítése érdekében kifejtett fáradhatatlan tevékenysége közismert.

(Rituális hamisítás.) Hogy mennyire igazuk van a Zsidó Ujság cikkeinek, amelyek arról szóltak, hogy a kókusz-zsir élvezésénél figyelemmel kell lenni a megbízhatóságra, erre szemmel látható bizonyítékot kaptunk e héten. — Egyik olvasónk egy „bienolin“ nevű zsiradék - készítmény vignettáját küldte be hozzánk. A címken héber betűkkel olvasható „אונשר ראבבינסט“ „אויפ'ן ים“ „rabbiság felügyelete alatt“. Természetesen ez a felírás csak a jóhiszemű tudatlanok félrevezetésére való. Mert valójában a készítmény rituális tekintetben teljesen használhatatlan, amíg nincs feltüntetve az illető rabbiság neve

(Az elmúlt purimhoz.) Az országban működő különböző zsidó egyesületek által rendezett purimi összejövetelek, mulatságok stb. iról igen sok tudósítást kaptunk. Elvi szempontból azonban kénytelen vagyunk a tudósítások közlését mellőzni, mert egyrészt el is tekintve attól, hogy ilyen tudósítások a nagyközönséget nem érdeklik, lapunk álláspontja az, hogy csak olyan összejövetelekről számolunk be, amelyek valamely tekintetben kiemelkednek a helyi jelentőségéből és legalább némileg országos jelentőségűekké válhatnak.

(Purim Erec Jiszroélban.) Mint lapunk egy palesztinai előfizetője nekünk írja, ez idén a rendesen nagyobb vígsággal ülték meg Erec Jiszroélban a purim-napot, illetve napokat, mert Susán-purimot is ünnepezték. Minden városban és kolóniában felvonulásokat rendeztek és két nap két éjszaka tartott a vigalom.

(Egyleti hírek.) Mint fiemei levelezőnk írja, Halberstamm Cháim Dávid rabbinak, az ujszandeci cádik unokájának kezdeményezésére fiúmeiban Sász-Chevra alakult. A Chevra egyes traktátusait úgy osztották szét az orth. hitközség tagjai közt — akik legnagyobb részben k-nyit — hogy egy esztendő elmúltával az egész Tal-mudra vonatkozólag lehessen szíjümmot rendezni. — Makóról jelentik: A hagyományok megfelelőleg ádár hó 7-ik napján tartotta meg az itteni orth. Chevra Kadisa tisztújító közgyűlést. A választások eredménye a következő: elnök lett Páskesz Tóbiás, pénztáros Weisz A., ellenőr Weber Mózes, gondnokok lettek: Menzer Simon, Blau Izsák, Strausz Sámuel és Weisz K. S.

(A volt német császár kiszólása.) Második Vilmos, volt német császár, mint sokan még emlékezni fognak, mindig szeretett szónokolni és sokszor bizony úgy elszólt magát, hogy majdnem diplomáciai bonyodalom lett belőle. Így egy alkalommal kikézdte Nagy Napoleont is, akit egyik beszédében mint „a korzikai parvenü“-t aposztrofált. — Amióta Doornban eszi a keserű magány kenyerét, kissé csendesebb lett ugyan, de néha-néha most is kiütközik belőle régi rossz természete. — Egyik legutolsó beszédében minket, zsidókat kezdett ki és bizony ő is felült a fajvédők zörgő csontu Rozinantájára. Történt ugyanis — mint Schäfer Dániel a

„Sonnenweg Verlag“-ban megjelent röpiratában nyilvánosságra hozza, hogy egy csoport császárhű ember, ezek élén maga Schäfer, Doornba zárándokolt, császárt látni. Ez utóbbi beszédbe ereszkedvén a zárándokokkal egy aposztrofálja a zsidóságot, hogy ez „keresztény-ellenes és ezért lélekgyilkoló“. — Lehet, hogy az ex-császár meggyőződésből beszélt, de hát meggyőződésből is lehet logikatlanságot, sőt butaságot mondani. Vagyis a császárra is alkalmazható az ismert mondás: si tacuisses, philosophus mansisses.

(Emlékeztető.) Hajduböszörményről felkértünk a következők közzétételére: A megboldogult hajduböszörményi gaon, rabbi Jákob József Günsz tanítványainak, ismerőseinek és tisztelőinek szolgáljon emlékeztetőül, hogy a gaon Jahrzeitja és az ezzel egybekötött Szijüm-Misnájesz niszán hó 6-án (március 21-én) lesz.

(Az orosz zsidók és a földműves-telepítés.) Az Agro-Joint igazgatója, Rosen, aki hosszabb időn át Ukrajnában és Krimában szemleuton volt, most visszaérkezett Moszkvába, ahol egy távirati ügynökség tudósítója előtt kijelentette, hogy egyre szaporodik azoknak a zsidóknak száma, akik jelentkeznek, hogy őket mint földműveseket vidékre telepítsék. A városokban — mondta Rosen — valamivel javult a zsidók kereseti lehetősége, de faluhelyen nagyon kedvezőtlen. A kis-kereskedelmet tönkreteszik az egyre szaporodó szövetkezetek, a kispárt pedig az általános gazdasági válság. Rosen személyesen veit részt azon földterületek jelölésében, amelyekre zsidó földműveseket fognak telepíteni.

(Anghelisku kóser dísznőlába.) A hirhedi román közoktatásügyi miniszter előtt — mint Bukarestből jelentik, — a sztrájkoló egyetemi hallgatók küldöttsége jelent meg és kérte a minisztert, nyujtana be törvényjavaslatot a numerus clausus illetve léptetése céljából. A miniszter erre kidugta a kóserdísznőlábat és azt válaszolta a küldöttségnek, hogy a numerus clausushoz ő ugyan nem járulhat hozzá, de az új érettségi törvény elég lehetőséget nyújt ahhoz, hogy „bizonyos nem kívánatos elemek“ az egyetemeket ne látogathassák. — Ezek a bizonyos nem kívánatos elemek persze nem az angolok, franciák vagy a japánok, akik tudvalevőleg ezerszámra tolongnak a tudomány világforrásához, a bukaresti egyetemre, hanem csakis a zsidók. No meg a kommunisták, de a román felfogás szerint zsidó és kommunista: egyet jelent. Ezzel kapcsolatban kapjuk az értesítést, hogy a

román diákságnak azt a panaszát is orvosolták, hogy az egyetem bonctani intézetébe nem kerülnek zsidó hullák. A szenátus tudniillik a napokban törvényjavaslatot fogadott el, hogy az olyan elhunytak, akiket hozzátartozók három napon belül el nem temetnek, felekezeti különbségre való tekintet nélkül az egyetemi bonctani intézetbe szállíttassanak.

(Vallásos élet Szovjet-Oroszországban.) Moszkvából jelentik: a szovjet-kormány végre megengedte, hogy Lenin-grádban a vallásos zsidók nagygyűlést tartsanak, azon kikötéssel, hogy ezen alkalommal politikai kérdések megbeszélése kizárva legyen. A kongresszus főfeladata hitközségi alapszabályok kidolgozása. — Ukrajna több városában a vallásos érzelmű fiatalok „Tiferesz Bachurim“-egyesületeket alakít, melyek elsősorban a vallásosság gondolatának megerősítését célozzák. Ugyanazon feltétellel, hogy a politika szóba sem kerülhet, ezen mozgalmat is türik a szovjethatóságok.

(Merénylet a lengyel zsidók politikai jogai ellen.) Varsóból az a megdöbbentő hír érkezik, hogy a kormány olyan választási reformot tervez, mely a zsidók politikai jogait lényegesen csökkentené. A városokra vonatkozólag külön zsidó kuriákat akar rendszeresíteni, ami annyit jelent, hogy még oly városokban is, melyekben a zsidó lakosság az egész lakosságnak az országos átlagnál (11 százalékjával) nagyobb százalékszámát teszi, a város zsidó képviselői nem lehetnek többen, mint valamennyinek 11 százaléka. Vagyis az esetleges zsidó majoritást minden áron lehetlenné akarják tenni.

(Román diákok merénylete egy vonat ellen.) A Marosvásárhely-Galati vonalon román diákok egy közbeeső állomáson megtámadták az ott veszteglő vonatot és késekkel és dorongokkal nekiesetek a vonaton utazó zsidóknak. Több mint száz zsidó többé-kevésbé súlyosan megsérült; négyen közülök, névszerint Eisler Leib, Berkovics Jakab, Elefánt Leib és Rotmann Farkas oly súlyos sebesüléseket szenvedtek, hogy a szászrégeni kórházba kellett őket szállítani. Állapotuk aggasztó.

(Az antiszemitizmus ellen küzdő egyesület közgyűlése Kölnben.) A napokban tartotta meg a németországi „antiszemitizmus ellen küzdő egyesület“ rendes évi közgyűlést Kölnben. A közgyűlésnek elnöke, Gothein volt birodalmi miniszter által történt megnyitása után dr. Baumgarten titkos egyházi tanácsos, nagy beszédet mondott, melyben kifejtette, hogy a fajvédő mozgalom és az ezzel fellobbant antiszemitizmus egyrészt a félrevezetett „hazafiasságra“, másrészt arra vezethető vissza, hogy az emberekben meggyöngült a valóság helyes megítélésének képessége. Ehhez még járul, hogy a mozgalmat, volt katonatisztek, vagyis „politikus gyermekek“ vezetik. Beszélt még Thome római. kaplán, aki hangsúlyozta, hogy a teológiai szempontból a kereszténységet nem lehet elválasztani a zsidóságtól.

(Román judikatura) Hirt adtunk róla annak idején, hogy a bukaresti katonai törvényszék Morarescu oláh főhadnagyot, aki több mint 30 zsidó menekültet meggyilkolt és kirabolt, a vád alól felmentette. Ez után a vérlázító ítélet után már nem lephetnek meg senkit az oláh bíróságoknak legujjabb hozott ítéletei, amelyek következetesen felmentik a zsidók gyilkosait és kifosztóit. Így Botusániban egy parasztember agyonlőtt egy zsidó fakereskedőt — felmentették; Jassyban egy Ursicézani nevű diák gyilkos merényletet követett el egy zsidó nagyiparos ellen — felmentették; egy csomó egyetemi hallgató február havában zsidók ellen súlyos testi sértés bűntettét követte el — felmentették őket. Romániában tehát ideális állapotok uralkodnak a zsidók élet- és vagyonbiztonságát illetőleg!

(A bajor tartománygyűlés és a rituális metszés.) A bajor tartománygyűlés alkotmányjogi bizottságában néhány fajvédő képviselő indítványozta, hogy Bajorország területén tiltassék el a rituális metszés, mert ez az ölési mód — szerintük — kegyetlen. Az államkormány képviselője ezzel szemben kijelentette, hogy szakértők véleménye szerint a rituális metszés a leghu-

mánusabb állatölési mód, de ettől el is tekintve nem támogathatja az indítványt azért, mert egyetlen felekezet ellen sem szabad lelkiismereti kényszert gyakorolni. Vissza is vetették az indítványt s így a fajvédő képviselő urak hoppon maradtak. Természetesen nem is annyira az volt a céljuk, hogy megvédjék az állatokat a „zsidó barbarizmus“ ellen, hanem csakis az, hogy üssenek egyet a zsidókon. Nem sikerült!

(Zsidó főiskola Tiencsinben.) Mint külföldi lapokban olvassuk, a tiencsini zsidó hitközség, mely Charbin és Shanghai után Kína legnagyobb hitközsége, ott zsidó főiskolát alapított. Az előadások nyelve a kínain kívül héber, orosz és angol lesz.

(Érdekes epizód jeruzsálemi ásatásoknál.) Palesztina fővárosában régiségbuvárok most Agrippa király palotájának kiásatásával és szabaddá tételével foglalkoznak és állandóan a kíváncsiak egész serege élénk figyelemmel kíséri a munkálatokat. Legutóbb történt, hogy egy zsidó bevándorlott, aki csak röviddel előbb került Palesztinába, a megengedettnél közelebb akart az ásatások területéhez férközni, de egy arabs rendőr rászólt, hogy nem szabad közelebb menni. — Micsoda? — méltatlankodott a zsidó — nem szabad közelebb menni?! Vegye tudomásul, hogy ezek a dolgok, amiket itt kiásnak, az én őseim tulajdona voltak, nem pedig a maga ősei!

(Az inficiált német bíróságok.) Az utóbbi hetekben ismételtelen hirt adtunk németországi bíróságoknak olyan ítéleteiről, amelyek antiszemita felfogásról tanuskodnak. Ezek mind elsőfoku bíróságok, egyes bírák ítélkezései voltak s így mindenki hihette, hogy az illető egyes bíró tárgyilagossága nem volt elég erős, hogy antiszemita érzéseit elnyomhassa. Most sajnos jelentést kaptunk róla, hogy inficiálva vannak már a felsőbb bíróságok is, amelyek tanácsban tárgyalnak és ítélkeznek. — Gothában történt, hogy egy antiszemita gyűlésen a mai Németországot „Zsidók köztársaságának“ (Juden-republik) nevezték és ilyen kiáltásokba törtek ki: Juden-republik, pfuj! Az ügy a törvényszék elé került, de ez fel-

mentette a vádlottakat azzal az indoklással, hogy „Németországnak erőszakos uton köztársasággá való átalakulását leginkább a zsidók csinálták s így nem lát büntetendő cselekményt abban, ha a köztársaságot zsidók köztársaságának nevezik“. — Ehhez a hírhez a magunk részéről csak annyi a megjegyzésünk, hogy ez az ítélet jogilag már csak azért sem állhat meg, mert valótlan tényekből vonja le következtetéseit. Egyszerűen nem igaz, hogy a német köztársaságot a zsidók csinálták. Hogy ki és mi csinálta, ennek kifejtésére kötetek kellenének, de szent igazság az, hogy nem a zsidók.

Családi hírek.

Kohn Friduskát Adaról eljegyezte Gottlieb Sándor, Gottlieb Ignác hitközségi elnök fia Kiskőrösről.

Strausz Márta (Makó) és Grünwald Abraham (Békéscsaba) jegyesek. — Minden külön értesítés helyett.

Landau Mór kiskvárdai rabbi leányának, Margitnak, Fried Józseffel, Fried Oszkár munkácsi környekereskedőnek fiával való házasságkötése március 3-án ment végbe. A szertartást, a kiskvárdai főrabbi engedélyével, a nagybereznai, balmazújvárosi és a nagyszőlősi főrabbi végezték.

Orth. כשר של פסח
Ceres
a szokott kiváló minőségben minden fűszer-, csemege- és élelmiszerüzletben kapható
HUTTER JÓZSEF
szappan- gyár **OLAJIPAR** részvény- társaság
Bpest, Erzsébet-körút 6.

הגדה של פסח

ára darabonkint
4000 korona.
Dr. Guttmann Simon magyar fordításával és kottával ellátva darabonkint
10.000 korona
Chamecz-szerződés
a budapesti orthodox rabbiság által jóváhagyott szöveggel:
10 drb. K5000
Szállítás utánvét mellett. Viszonteladóknek
25%o engedmény.
KATZBURG TESTVÉREK
KÖNYVNYOMDÁJA
Budapest, Akácfa-u. 45.

Rejtvény.

Múlt számunkban közölt rejtvény megfejtése

ידי ורר פרי מרר פרי

Helyesen megfejtették:

Jungreis Amram Gyöngyös, Zimmermann Sámuel Edelény, Fränkel Jak b Edelény, Fränkel Ábrahám Ujfehértó, Donath Salamon Tét, Fleischmann Izrael Berlin, Gleichmann Emil Püspökladány, Reich Sándor Berettyóújfalú, Guttman Bény, Reisz Sárika Tiszabездé, Iréne Goldmann Berlin, Schük Menyhért Nyíregyugos, Leitmann Éliás és Jiczok Joel Csorna, Klein Ferenc és Bandika Tiszán, Reichenberger Edé Zürich, Kuttner Miksa Tab, Schimmel József Tab, Hermann Weisz Wien, Breuer Hersi Budapest, Friedmann Gyula Zamárdi, Schächter Benó Büdszentmihály, Wolff Miklós Merán, Schwarcz Andor Tiszalök, Steiner Mór Sárvar, Kohn Ábrahám Bonyhád, Schächter Eduárd Büdszentmihály, Berberkovits Jónás Gibárt, Hoffmann Sándor Csorna, Schnürmacher Ernő Budapest, Unger Mór Pápa, Deutsch David Soltvadkert, Goldstein Ervin Wien, Poliak Emil és Elza Soltvadkert, Lichtenstein Jakab Balkány, Katzburg Fülöp Budapest, Schey Lipót, Edelény.

JESIVÁKAT TÁMOGATÓ EGYESÜLET.

TOMCHE JESIVÓSZ, GYÖR.

Postacsek-számla száma 40.530.

Templomi adományok:

Izr. hitközség Omány 640.000 K. Izr. hitközség Kemeneshögyész (Wolf ált.) 160.000 K. Izr. hitk. Kemese 80.000. Izr. hitk. Jászkarajenő 474.400 K. Izr. hitközség Moson 100.000 K. Orth. Izr. hitközség Kecskemét 100.000 K. Izr. hitk. Balatonszemes 400.000 K. Izr. hitk. Högyész (Gottlieb főrabbi ált.) 100.000 K. Izr. hitk. Törökszentmiklós (Schwarcz Izso által) 830.000 K. Izr. hitk. Ujker, (Kluger Izidor) által 235.000 K.

Sürgöny megváltások:

Handelsmann Csorna lakod. 150.000 K. Ullmann J. lakod. Bajót 320.000 K. Krausz Emil Forróencs lakod. 125.000 K.

Egyéb adományok:

Kurcz Sándor Dunapataj 25.000 korona.

Brizmilo alkalmából:

Nógrád, Kiszner Árminnál (Kiszner Morné urnó Palotás ált.) 225.000 K.

Chevra Kadisa szüdenél:

Kaufmann Salamon által Püspökladány 575.000 korona.

Purimi gyűjtés:

Högyész (Gottlieb Ida Kisasszony által) 150.000 korona. Vásárosnamény (Kohn Éliás főrabbi által) 462.000 korona.

Két történet a berdicscevi rebberől.

A szent híreben állt berdicscevi rebbe, reb Lévai Jiczok egyszer Lembergbe érkezett. Egyik gazdag emberhez ment és éjjeli szállást kért tőle, de a gazdag ember azt mondta neki, van elég sok vendégfogadó a városban. A rabbi megismételte kérését, arra hivatkozva, hogy ő szegény ember s hogy szállodai költségre nincs pénze, ám a gazdag most sem adott neki szállást, hanem egyik tanítójához utasította, aki azután szívesen fogadta a rabbit. Megjegyzendő, hogy sem ő, sem a gazdag ember nem tudta, hogy kivel van dolga.

Másnap reggel híre ment, hogy a berdicscevi szent rabbi a városban van és sok ember a tanító házába sietett, köztük az a bizonyos gazdag is, hogy üdvözöljék a rabbit. A gazdag ember pedig úgy szólt hozzá: — Kérem rabbi jöjjön az én házába, mert eddig még minden itt átutazó nagy ember nálam szállt meg.

— Nem megyek — felelte erre a rabbi. — Mi a különbség Ábrahám és Lóth között? Miért dicsérik csak Ábrahám vendégszeretét, aki a három angyalt tejjel, vajjal, kalácsal és hússal megvendégelte és miért nem dicsérik Lóthot, akiről szintén írva van, hogy barátságosan fogadta az angyalokat és macsot süttött nekik? A különbség a következő: Ábrahám nem tudta, hogy angyalok közelednek sátrához; ő csak férfiakat látott, mégis elibük szállt és szívesen fogadta őket téliát rászolgált a dicséretre, Lóth ellenben már kezdetől fogva látta, hogy angyalokkal van dolga s így mi különös dicséret sem érdemel. — Így tett maga is. — fejezte be a rabbi. — A mi nem tudta, hogy én ki vagyok, nem akart nekem szállást adni, de most, hogy tudja, hogy én a berdicscevi rabbi vagyok, most meg hi a házába? Nem; én itt maradok!

II.

Az ál-messiások.

Vatamely szabagondolkodó egyszer gunyos hangon beszélt rabbi Lévi Jiczok jelenlétében a tanítákról és arra hivatkozott, hogy még rabbi Akiba is messiásnak vélte Bár Kochbát, a felkelők vezérét és hódolata jeléül ő vitte utána annak ruháit.

A berdicscevi rabbi erre a következő parabolával felelt:

A király fia súlyos beteg lett és öt orvos tanácskozott ágya mellett, mi módon gyógyíthatnák meg a beteget. Az egyik orvos azt ajánlotta, hogy a királyfit meztelenül kenőccsel bekent lepedőbe kell csavarni; ha egy éjszakán itt így fekszik, akkor meggyógyul. A másik orvos ezt ellenezte, mert a beteg elgyengült szerencze nem bírja a kenőcs-kozta fájdalmat. A harmadik orvos a kenőcsös

kezelés mellett volt, de ajánlotta hogy adjanak altatót a betegnek, ám a negyedik orvos viszont ézi ellenezte, mondván, hogy a beteg királyfi sziv működése oly gyenge, hogy a nagy adag altató megölheti. Az ötödik orvos végre azt mondta, hogy ő a kenőcsöt és az altatót is ajánlja, de az utóbbiból csak keveset egyszerre. Aludjék a királyfi két óra hosszat, azután ébredjen fel a fájdalomtól, ekkor megint adjanak neki kis altatót, hogy két óra hosszat aludjék és így tovább. Az ötödik orvos módszerével azután fel is gyógyult a beteg.

— Így van ez a zsidó nepper is, — fejezte be a rabbi. — Mikor a világ ura úgy látta, hogy népe súlyos beteg s hogy a gulusz szenvedéseibe még belepuszulhat, elhatározta, hogy időről-időre egy-egy álmissiás sófár-kürtjével felrázta álmából, hogy könnyebben állhassa a sok szenvedést. És ez mindaddig úgy is lesz, míg a gulusz hosszú éjszakája végre elmúlik. Innen van, hogy olykor még oly nagy emberek is, mint rabbi Akiba volt, tévedésben esnek és az ál-messiást a valódi messiásnak vélik.

TISZTELT OLVASÓINKHOZ

Azon tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetésük március elsején lejárt, ugyszintén mindazon tisztelt olvasóinkat, kik az előfizetéssel még hátralékban vannak, tisztelettel kérjük, hogy a hátralékos előfizetést postafordultával hozzánk beküldeni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldése fennakadást szenvedjen.

Éhezünk! Fázunk!

A jesivák növendékei.

Árja mindenképpen legalább heti egy koszt nap megváltását!

Zsidó szellemesség és humor

Lengyel zsidónak nagyon veszekedő természetű felesége volt, de akárhogy szidta és becsmérelte is az urát, ez türellemmel hallgatott és szó nélkül tűrte a legsúlyosabb sértéseket is. Am, mikor egy alkalommal így fakadt ki az asszony: — milyen barom is voltam, hogy hozzád mentem feleségül! férje hatalmas pofont mért le neki. És így szólt hozzá: Amíg csak engem szidtál, hallgattam, de most, hogy a feleségemet szidtad, meg kellett hogy büntesselek.

Mikor Saphir egyszer beteg volt, megkérdezte kezelő orvosától, mi a különbség egy orvos és egy tolvaj között? Az orvos csodálkozó arcát látván, Saphir nevetve így felelt: — Mikor a tolvaj elmegy, mindig tudja, miye hiányzik annak, akit meglátogatott, de az orvos sokszor bizony nem tudja. (Folyt. köv. a 14. oldalon.)

Bosztanai.

Történelmi regény. Írta: Dr. Lehmann M. — Fordította: *Belstein Jenő*.

(22. folytatás. *)

„A zsidók azok. Ott a perzsákhöz csatlakoztak, midőn Kosreos a szent várost meghódította. Sok keresztényt gyilkoltak meg ők, mint a perzsák. 90.000 keresztény esett el a zsidók kezei által. A templomokat szétrombolták, a szent képeket be szennyezték és széttörték a kolostorokat, felgyújtották a szerzeteket és az apácákat megölték. Rajtad áll, hatalmas király, hogy e gyalázatot megtorold.”

A császár magához intette a jelenlevő zsidókat.

„Benjámin, te és a tied a perzsákhoz csatlakoztatok, midőn azok Palesztinát meghódították?”

„Uram, hiszen tudod azt,” válaszolt Benjámin.

„És miért tettétek azt?”

„Miért tettük, uram? Mert a perzsáktól reméltük szenvedéseink megváltását. Róma úgy elnyomott bennünket, mint a világ egyetlen népét sem. Róma elnyomott bennünket, mióta a kereszténységet felvette. Az egyetlen császár, aki jó indulattal viseltetett irántunk, aki enyhén bánt velünk, Julián császár — ti eretneknek nevezitek őt. Róma üldözött bennünket, a vallásunk miatt. Mert mi az egyetlen I-tent imádjuk és még várjuk a megváltót, azért gyűlölnék bennünket a szerzetesek és a papok, megkeserítik életünket, ellenünk izgatják a fejedelmeket és a népeket. Ily vallásüldözéstől nem kellett félünk a perzsák részéről. Kosreos azonban megígérte nekünk, hogy visszaadja nekünk atyáink országát. Azért csatlakoztunk a perzsákhoz, midőn azok babilóniai testvéreinkhez közeledtek.”

„És miért gyilkoltatok meg 90.000 keresztényt, miért romboltátok szét a templomokat, miért szennyeztétek be és törtétek szét a szent képeket?”

„Uram, királyom, ne adj hitelt a

* Ujjonnan belépő előfizetőink a regény eddigi folytatásait kívánatra ingyen és bérmentve megkérjük.

rágalom szavainak. Csak becsület harcban öltünk embereket, amint az a harcosok kötelessége. Midőn a perzsák, a sciták és a tatárok kivonultak, hogy templomokat kiraboljanak és gaztetteket véghez vigyenek, akkor ezen ifjúatyja, Hunna herceg, aki a perzsi zsidók parancsnoka volt és én harcosainkat a szent templom nyugati falához vezettük, ahol sirtunk és imádkoztunk.

„Hazudsz zsidó.” kiáltott Modestas. „Ti zsidók vittétek véghez a legnagyobb gaztetteket, keresztényeket vásároltatok a pogányoktól és lemészároltatok azokat!”

„Saját szemekkel láttad azt? Kérdé Bosztanai nyugodtan.

„Nem, de elbeszéltek azt nekem.”

„Én pedig azt mondom neked, hogy aki ilyet mondott, az hazudott!”

„Látod, ó császár” kiáltá a patriarcha magánkülön a dühtől, „mire képes a zsidók szemtelensége! Szent szerzetesek, kik szemtanúi voltak a dolognak mondták el nekem és ez a zsidó hazugoknak nevezi őket. Nem fog addig ellenségeidet legyőznöd sikerülni, míg bosszút nem állsz a zsidókon.”

„Uram, császárom”, szólt Bosztanai, „nem félünk, hogy hitelt adsz e dühre gerjedt papnak. Birjuk császári szavadat és szent esküdet és mi ebben bizunk.”

„Nem kell megtartanod szavadat, melyet az eretnek zsidóknak akkor adtál, mielőtt gyalázatos tetteikről kellőképen nem voltál tájékozva. Ellenkezőleg, bűn volna az ily ígéretet megtartani. Azonban a zsidókat, vallásunk ezen ellenségeit, kiirtani, I-tennek tetsző cselekedet.”

„Én azonban a megváltó képénél esküdtem meg!”

„És ha úgy is van, magunkra vállaljuk a bünt. Egy hétig böjtölni fogunk, hogy I-ten megbocsájtja neked az esküszegést. Csak hozd a szent egyháznak azt az engesztelő áldozatot és irtsd ki a zsidókat.”

„Gyalázat! kiáltá Bosztanai”. Bosztán meg uram császárom, ha ily

hevesen beszélek. I-ten szolgálja vagy, patriarcha és a királynak azt parancsolod, hogy az esküt szegje meg. Nem tudod, hogy I-ten az örök igazság. Az esküszegés bűnt böjtöl akard kiengesztelni, mintha I-tennek jobban tetszik a böjt a nemes, jó, igazságos cselekedetnél! És mivel akard kiengesztelni ártatlan emberek meggyilkolását és kirabolását? Nem! Te nem vagy I-ten szolgálja nem vagy az Ur papja!

Hiúságod gyilkos vagy s azt akarod, hogy a császár azt a borzasztó azt a gyalázatos tettet vigye véghez mely után gonosz szived sóvárog.

„Legyen vége a civakodásnak! szólt a császár, „megesküdtem, és eskümet fogom tartani.”

Másnap a patriarcha az összes püspökökkel és papokkal a császárhoz jött és így szólt:

„Uram, ezen ország nem marad tied, ha a zsidókat nyugton hagyod. Ha a perzsák újra visszatérnek, új a zsidók ismét hozzájuk fognak csatlakozni. És aztán tartás meg a zsidók mindazt, amit a templomok és kolostorokból raboltak? Eskü nem köt téged, feloldom azt a ruházott hatalomnál fogva.”

Midőn a király még habozott Teofratus, Galiláa püspöke így szólt:

„Ha büntetlenül hagyod a zsidókat, úgy hogy veszély fenyegeti egyházat. Szinai hegyén élt egy szentes, Celsius volt a neve. Ez a szentes a szent egyház örök szegénre Tibériásba ment, körülménye magát és egy zsidó nőt feleségül. Most Ábrahámnak neveti magát, a nép között szónok gyalazza az egyházat és azt teszi, hogy a zsidóság az egyetlen vallás. Azt állítja, hogy Ábrahám, Mózes, Dávid, Ezra és Hillél jelentek dicsfénytől övezve és nyilatkoztatták előtte, hogy a zsidó vallásban van az igazi üdvösség. Máris sokan serleglenek I-és e nép tévtanáira hallgat. császár, ha a zsidókat oltal fogod, amint azt nekik megígérte, hogy el fogják téríteni a népet a keresztény vallástól. Mit érnek a perzsák fölötti győzelmeid, egyházat gyalázod, amennyil zsidókat támogatsz?”

Zsidó szellemesség és humor.

Egy rabbi és egy, vallástalanságáról ismeretes hitközségi tag, együtt mentek kocsin a városba, de alig hogy elindultak, hatalmas zápor zúdult a nyakukba. — Láska, rebbe, — mondta a másik — csak maga az oka, hogy most megáztunk, mert hiszen tudjuk, hogy mikor a chassidim utaznak, megered az eső. — Dehogyan is, — felelte a rabbi. — Megázásunknak maga az oka, mert hiszen a tréfe husk időről-időre meg kell öntözni.

Mikor gróf Szapáry Gyula volt magyar pénzügyminiszter, kénytelen volt tárcájától lemondani, mert fölötte siralmassá alakultak alatta az állam finánciái, a miniszteri bársonyszékből való távozása előtt kiürítette püspitusa fiókját és minden iratot magához vett. Mikor Wahrmann ezt látta, odaszólt a melléje ülő Falk Miksához: Látod, barátom, Szapáry geht und uns lässt er die Lád. (Nagyon szelemes szójáték. Lád* tulajdonképpen die Lade), fiókot jelent, de jelenti jargonban tudvalegőleg a siralmas állapotot is.)

Naptár.

שבת פ' ויקהל-פקודי פרשת החודש. שבת kezdete (Bpest): 5 óra 35 p. שבת kimenetele 6 " 20 " — ראש חודש ניסן: Kedd. —

A szerkesztő betegsége folytán szerkesztésért felelős: Groszberg Jenő.

Felhívjuk

A szombatot megtartó hittestvérek figyelmét Budapest egyetlen olyan szállítócégére, mely szintén megőrzi a szombatot. Foglalkozom bel- és külföldi szállítmányozási és vámkezelési ügyekkel. Megbízható cégeknek vármihiet nyújtok. Butorszállítás saját új butorkocsijaimmal. Araim olcsóbbak mint a szombatot nem tartó cégeké! Hittestvéreink támogatását kérjük.

Schwarcz és Salgó szállítócég. Cégtulajdonos: Salgó Jakab.

Budapest, VII. Dohány-u. 10. Tel. J 123-42.

ישיבה-גרנידונג אין אט ש.

אין האבע מיר צור היליגען אויסגאבע-מאכט, לער זענען זיך באל כהו מחאמין צו זיין להרבין תורה בישראל מיט בחורו חמד צו לערען פלייסע יומם ולילה. היער אויס ביה דיא געאייגענטשע געלעגענהייט, ריינעם גע-וונדעט קליימא, בילליק קווארטער, אינד ווער-דע בעוהייט איינע מענא אויסשטעללען, ווא דיא בעסטע קאסס פיר זעהר וועניג געלד בע-זאגט ווידר אונד איך פאן מייער נעמינדע אשש אונד בעצורק אונטערשיטשען ווידר. דאזער בחורים פאן בעסטערן הייערן אונד איך אונ-בעמטשעלשע זאגלען זיך צור צייט מעלדען, דא איך נור 30 בחורים אונטערמע דיא אבער ביא מיר אין ערסטער היידע מוסר ווידארט שמום, אונד פלייסע דיא שיעורים שארף לער-ען מיסטען, ווי יחי בעזונג פה אשש לפי ויקהל משה אלה פקודי תרפ"ו לפ"ק. הקי שמעון בהגמרה קרוים ווללהת אבדקיק אשש ותליל יע"א.

Stühmer-féle csokoládé. A budapesti aut. orth. rabbinátus felügyelete alatt. — Kapható minden jobb fűszer-, csemege- és cukorka-üzletben. Viszont-kiadó az eredeti hechscher másolatát kapják. Gyár: VIII., Szentkirályi-utca 8. szám.

WEISZ MÓR „MICHJO” orthodox כשר „MICHJO” keksz-, kéiszersüti- és teafilémény-gyára Budapest, VII., Dob ucca 22 szám. Telefon: J. 123-65.

ORTH. כשר של פסח. Fűszerárak és baromfi orth. hitközségi felügyelet alatt, valamint orth. hitközségünk macosz elárúsító helye. Legolcsóbb árak! Megrendeléseket házhoz szállítok. Ehrenfreund Eliás Wesselényi-ut. 13. Telefonhívó J. 74-83.

CUKOR של פסח. A Selypi Cukorgyár R. - T., Selyp, Silberstein Józua főrabbi ur שליטא felügyelete mellett, a magyarországi aut. orth. izr. hitfelekezeti rendeletre ezidén ismét gyárt husvétli kocka- és süvegcsukrot. Felvilágosítást a husvétli cukor eladási és szállítási feltételeiről nevezett gyár központi irodája ad: Budapest, V. ker., Árpád-utca 7. szám.

Teljesen elkülönített osztály. Szigoruan כשר של פסח összes fűszerárak, különféle borok, szilvórium, borecet, ételolaj, kókuszvaj, valamint orth hitközségünk által és macszliszt hitközségi árban kapható. — Megrendeléseket házhoz szállítok. — Vidéki rendelések postán eszközöltetnek. Steinmetz Manó Budapest, Klauzál-u. 20

A régi Blau vezet! Orth. כשר של פסח borokban, minőségben és árban. Kitűnő zamatu 10 fokos Fehér Asztali bor 12,000 korona. Prima édeskés Egri vörös bor 14,000 korona. Azonkívül Hegyaljai borok, Szilvórium, Borecet, Borst. Hitközségi alkalmazottaknak 10% árengedmény. Blau Miksa borkereskedő Budapest, VII. Dob ucca 32. sz.

קונדמאכונג! ווירקונגספאללע דרשות אין דייטשער שפראכע פיר יעדע ערדענקליכע געדע לעגענהייט פערפערטונג צו מאסונעם פרויען, אונטער שטרענגסטער דיסקרע-ציאן האנצדארט פאן 60.000 K אויפארטם. פארטא 5000 K אים פארטום. פערנער אונטער מנחת ישראל צווייטע אויפלאגע צו פרקן אבות. ביא ישראל חיים בריון רב וזימ התיח 10.000 קראנען צו האבען. Israel Braun Rabbiner, BUDAPEST, VII., SZÖVETSÉG-UTCA 43.

A budapesti autonom orthodox izraelita hitközség közleményei. Hitközség irodahelyisége: VII., DOB-U. 35 (Községháza).

- Hitközségünk rabbiságának felügyelete alatt állanak: Hitközségi mézszárszékek. 1. II., Margit-körut 7. 2. V., Sóllyom-utca 24. 3. VI. Szerecsen-utca 13. 4. VII., Wesselényi-utca 15. 5. VII., Kertész-utca 35. 6. VII., Hernád-utca 16. 7. VIII., Magdolna-utca 29. 8. IX., Tompa-utca 17/a. 2. V., Sóllyom-utca 24. 3. VII., Dob-utca 35. 4. VII., Hernád-utca 16. 5. VIII., Magdolna-utca 29. 6. IX., Tompa-utca 17/a. Hitközségi tejelárusítás. 1. V., Sóllyom-utca 24. 2. VII., Dob-utca 35. 3. VII., Wesselényi-utca 18. 4. VIII., Magdolna-utca 29. Hitközségi baromfiavághelyek. 1. II., Margit-körut 7.

- Hitközségi intézmények. Rituális fürdők. (Mikwa) 1. Ráczfürdő: I., Hadnagy-utca 8-10. 2. Köruti fürdő: VII., Erzsébet-körut 49. 3. VIII., Magdolna-utca 29. Templomok. 1. III., Zsigmond-utca 74. 2. VII., Kazinczy-utca 29-31. 3. VII., Király-utca 1. 4. IX., Tompa-utca 17/a.

Ezüst evőeszközök, dísztárgyak, gyertyatartók, Menorék כלי קודש מנורה, Készítők: SZHLEIFER, KAZINCZY UCCA 14. TELEFON: JÓZSEF 136-28.

Neumoderne Zwirn-Atlasz, Kameelhaar, Zsione, Seidenscheitel zum kämmer, Pell und Haarperücken, wie auch Reparaturen zu billigsten Preisen bei Roza Löwinger, Budapest, VII. Dob-u. 24 I. 24

Hausen-féle lakástakarítási vállalat Dob-u. 34. I. em. Telefon: J 126-75. Vállal lakástakarítást, ablaktisztítást, padlóbeürítést, fűregirtást. Továbbá üzletek, irodák, klubok, szállodák, kórházak állandó rendbentartását legolcsóbb árban — Szombaton zárva — Alapított 1900-ban.

Orth. כשר Orth. כשר VELENCE-LIDO Kirschbaum-Penzió :: Villa-Margherita :: szép fekvés. — Modern berendezés. — vízszolgáltatással és központi fűtéssel ellátva. — Közvetlen gondola-bejárat a házhoz. — Magyar és bécsi konyha. Felvilágosítással szolgál: tisztelendő WAHNSBERGER D. rabbi az orth. hitközségnek FIUME.

Rézagy 1,200.000 K Összeselőő ágy 280.000 " Sodronyágybetét 220.000 " Gyermekegyak. vasbutorok, mosdók, afrikamatracok olcsón Somogyi és társa Budapest, VII, Holló-utca 1. sz. Javításokat vállalunk. Szombat és ünnepnap zárva.

Sírkövek מצבות Adler J. sírkövegyár Budapest, VII., Károly-körut 7 Szombat és ünnepnap zárva.

Fa- és szénkereskedés [Jégkereskedés, kosárfonóda,] Klein Márton Budapest, VII., Rombach-utca, 11. Elsőrendű porosz szén . 96.000 K Elsőrendű száraz tűzifa 70.000 K Legkisebb tétel is ingyen házhoz szállítva Szívkeskedjék próbarendelést csinálni.

Tauber-penzió ORTH. כשר ABBÁZIA központjában — Lederer-penzióval szemben negyvenöt kényelmes szobával megnyílt Ezen penziómat is ugyanoly szel-lemben fogom vezetni, mint az 5 év óta Siófokon fennálló ily tizletemet. — Üzletemben működő felügyelő és metsző 3 neves orth. rabbi kabolójával rendel-kezik. Szives pártfogást kér Tauber - Penzió SIÓFOK — ABBÁZIA Tulajdonos: Mandi Márton.

Tisztelettel értesítjük vevőinket, hogy megkezdtük a pesti orth. rabbinátus hechserevel ellátott KOKUSZ - SZAPPAN gyártását. Kérjük szives megrendeléseiket mielőbb hozzánk juttatni Tisztelettel Hungária vegyészeti gyár, Budapest IX. ker., Páva-utca. 7.

Jüdische Presse Wien II., Leopoldg. 26. Deutschsprachiges Organ für die Inter-ressen des orthodoxen Judentums. Abon-nementspreis pro Jahr ung. K 140.000 Ung. Postsparkassenkonto Nr. 50-170. Bratislava Turnergasse 14

כשר של פסח „VÉNUS-ételzsir” kiváló minőségben, mely Snyders Bernát győri orth. főrabbi felügyelete alatt készült, megrendelhető: OLAJMŰVEK R. T. KOHN ADOLF és TÁRSA cégnél Győr—Budapest (V., Báthory-utca 5) ahol כשר של Venus ételzsir egész éven át rendelhető.

